

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Molnár Lajos Ügyvédi Iroda (4030 Debrecen, Diószegi u. 1-3.; ügyintéző: Dr. Molnár Lajos ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek -, a Dr. Darabos Valéria (I.rendű alperes címe) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) alperes ellen, szerződésszegéssel okozott kár megtérítése és járulékai iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Dr. Kovács Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Teleki u. 24. fszt/1.; ügyintéző: Dr. Kovács Gyula ügyvéd) által képviselt beavatkozó neve (beavatkozó címe) beavatkozott - a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. március 30. napján meghozott 1.G.40.196/2008/48. számú ítéletével szemben, a felperes által 52. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, a 2010. november 10. napján tartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig részben, akként változtatja meg, hogy a marasztalás tőkeösszegét 1 654 690 (Egymillió-hatszázötvennégyezer-hatszázkilencven) Ft-ra felemeli, a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1 200 000 (Egymillió-kettőszázezer) Ft-ra, a beavatkozó számára fizetendő elsőfokú perköltség összegét pedig 1 000 000 (Egymillió) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek és a beavatkozónak személyenként 200 000 (Kettőszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 48. sorszámu ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 851 189 Ft tőkét és annak 2001. június 1. napjától járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2 700 000 Ft, míg az alperesi beavatkozónak 2 727 000 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság által megállapított - és a fellebbezési eljárásban is irányadó - tényállás szerint 2000. november 7-én a felperes jogelődje, a TKft., valamint az alperes között mezőgazdasági termékértékesítési szerződés jött létre, 90 500 db vágópulyka felnevelésére. Az állatok telepítése az alperes részéről 5 turnusban zajlott, 2000. november 11-én, 18-án, 23-án, 30-án és december 7-én a beavatkozó közreműködésével. A telepített

napos állatok a kísérő állatorvosi igazolások szerint mycoplasma synoviae-től nem mentes szülőpár-állománytól származtak, ezért az alperes hibásan teljesített. A leszállított naposkorú állomány 2%-a kelésgyenge volt, ezt ellentételezte az alperes a térítés nélkül szállított +2% napospulyka átadásával.

A telepítést követően a III/2., III/5., III/8., III/9 és a kányási b/2. ólakban a telepítés utáni első 5 napban mintegy 100 egyed hullott el a hozott e-Coli fertőzőség miatt. Az ezzel összefüggő kár összege 45 688 Ft volt.

Az állományban nagyobb fokú elhullás kezdődött a 110-120. napokban. A felperes a más keltetőből származó állományait azonos technológiával, azonos körülmények között tartotta. Azokban az állományokban a felperesnél az elhullás mértéke 10%-os volt, ezért az e fölötti elhullás tekinthető olyan többletelhullásnak, amelyet egyéb körülmény okozott. A többletelhullás a III. telep 1. csoportjából 101 db, a III. telep 2. csoportjában 134 db, a III. telep 3. csoportjában 780 db, a kányási b telepen 506 db volt. A kányási telepen azonban az elhullás csupán 7,59% volt, így ott nem jelentkezett többletelhullás, csupán az alperes állományával telepített további négy ólban. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes a (5%-os) többletelhullásból eredő kárának összege 76 971 Ft volt. A többletvágóhídi kobzásból származó kár összege 28 650 Ft-ot tett ki. A súlygyarapodás-elmaradásból eredő (5%-os) kár - a technológiai leírásban foglaltakra, a tartási napokra és az élősúlyokra figyelemmel - 150 664 Ft, a 20%-os többletgyógyszer-felhasználásból eredő kár 622 341 Ft, a többlettakarmány-felhasználásból eredő 5%-os kár pedig 730 376 Ft volt. A mycoplasma synoviae fertőzéssel összefüggő kár összegét tehát az elsőfokú bíróság 1 609 002 Ft-ban állapította meg, annak figyelembevételével, hogy a felperes

a perrel érintett állomány mellett valamennyi telepen tartott idegen állományba tartozó állatokat, amelyek néhány nap eltéréssel érkeztek hozzá, így a kétféle állomány tartása egyidejűnek volt tekinthető, azonos technológiai előírások alkalmazása mellett.

A felperes számon terjesztett elő keresetet, amelyben az alperest eredetileg 42 426 000 Ft és annak késedelmi kamatai megtérítésére kérte kötelezni. Utóbb (2003. október 22-én) azonban a keresetét 14 061 850 Ft-ra és járulékaira szállította le, amelyen belül az elhullásból eredő kárként 450 100 Ft-ot, vágóhídi kobzásból eredő kárként 28 650 Ft-ot, a súlygyarapodás elmaradásából eredő kárként 618 500 Ft-ot, a gyógykezelési többletköltségeire 1 485 000 Ft-ot, többlettakarmány-felhasználás címén pedig 11 475 000 Ft-ot érvényesített.

Az alperes és az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérték. Vitatták a hibás teljesítés tényét és - az e-Coli fertőzőséggel összefüggésben megállapított 45 688 Ft összegű kár kivételével - a kártérítés összegszerűségét is. Hivatkoztak az okozati összefüggés hiányára a felperest ért kár, és a napos állatok mycoplasma synoviae szeropozitivitása között, valamint a felperes tartástechnológiai hibára visszavezethető közrehatására, amelyet olyan mértékűnek tartottak, amely - álláspontjuk szerint - mindenképpen kizárja az alperes kártérítési felelősségét.

Az elsőfokú bíróság az első (2004. január 9-én meghozott) ítéletében az alperes hibás teljesítésének hiányát állapította meg, és a felperes keresetét elutasította. Ezt az ítéletet a Szegedi Ítéltábla hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján. A Szegedi Ítéltábla a hatályon kívül helyező végzésében az alperes hibás teljesítését állapította meg

amiatt, hogy az alperes a felperes számára mycoplasma synoviae-től nem mentes szülőpártól származó állományt szállított. Megállapította azonban, hogy a felperesnek a hibás teljesítésből eredő kára a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megalapozottan meghatározható. Ezért az elsőfokú bíróságot arra utasította, hogy a megismételt eljárásban szerezzen be mezőgazdasági szakértői véleményt a **Dr. V.J.** állatorvos szakértő véleményében meghatározott százalékos arány szerinti kár összegének megállapítása céljából. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletében az alperest 45 688 Ft és annak kamatai megtérítésére kötelezte, megállapítva, hogy az e-Coli fertőzöttség okozta 100 egyednek a telepítést követő öt napon belüli pusztulását, amelyért az alperes a Ptk. 310.§-a szerint kártérítési kötelezettséggel tartozik, az ezt meghaladó hibás teljesítésre alapított felperesi kereseti igényt azonban továbbra sem találta alaposnak.

A felperes fellebbezése folytán indult újabb másodfokú eljárásban a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét ismét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot arra utasította, hogy folytassa le a Szegedi Ítéltábla iránymutatásában foglaltaknak megfelelően a szakértői bizonyítást. Az újabb eljárásban az elsőfokú bíróság teljesítette a Szegedi Ítéltáblának a megismételt eljárásra vonatkozó előírását, azonban **Sz.V.** mezőgazdasági szakértő „véleménye” alapján azt állapította meg, hogy a felperes kimutatásaiban sem a takarmány, sem a gyógyszerfelhasználás nem követhető nyomon. A szakértői vélemény elkészítéséhez szükséges dokumentumok hiányában viszont az elrendelt bizonyítás nem volt lefolytatható, mivel a mezőgazdasági szakértő a kért számításokat nem tudta elvégezni. Ezt a körülményt az elsőfokú bíróság a bizonyításra kötelezett felperes terhére értékelte és az alperest a felperes javára 45 688 Ft megfizetésére kötelezte a felperes további keresetének elutasításával.

Ez ellen az ítélet ellen ugyancsak a felperes élt fellebbezéssel, amelynek alapján a Debreceni Ítéltábla a 2008. szeptember 17-én meghozott végzésével - ismét a Pp. 252.§ (2) bekezdése alapján - újra hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ítéletét, amelyben meghatározta az elsőfokú bíróság által elvégzendő feladatokat. Felhívta az elsőfokú bíróság figyelmét - ismételten - arra, hogy a megismételt eljárásban a szakértői bizonyításnak már nem arra a kérdésre kell vonatkoznia, hogy az alperes hibásan teljesített-e, amikor mycoplasma synoviae-től nem mentes szülőpártól származó napospulykákat szállított, továbbá arra sem, hogy a felperes módosított keresetében megjelölt károk és a hibás teljesítés között az ok-okozati összefüggés fennállt-e. E kérdések megválaszolása ugyanis már a Szegedi Ítéltábla határozatában egyértelműen megtörtént. Ezért a további szakértői bizonyításnak már csak a felperes módosított keresete összecszerűségének vizsgálatára kellett vonatkoznia, amennyiben a követelés jogalapjának megállapításával összefüggésben időközben a tényállás megváltoztatására alkalmas további adatok nem merülnek fel. Az ítéltábla e végzésében (is) előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak a 2003. október 22-én bejelentett keresetmódosításból kiindulva kell a kirendelt mezőgazdasági szakértő feladatává tenni a **Dr. V.J.** által adott állatorvos-szakértői véleményben meghatározott százalékos mértékekben valószínűsített károk összegének meghatározását.

A jelen eljárás alapját képező megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság **Dr. B.S.** igazságügyi mezőgazdasági szakértőt rendelte ki, akinek feladatát a másodfokú bíróság által meghatározottak szempontoknak megfelelően határozta meg, a **Dr. V.J.** szakértői véleményében írtak figyelembevételével a kár összegének meghatározására. Arra tekintettel azonban, hogy a felperes vitatta a kiindulási alapot, az elsőfokú bíróság

beszerezte **Dr. V.J.** szakértő nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a többletelhullást mihez képest kellett számítani.

A megismételt eljárásban elsőfokú bíróság elfogadva **Dr. B.S.** szakértői véleményét (amelynek a kiindulási alapjával **Dr. V.J.** is egyetértett) megállapította, hogy a felperesnek a mycoplasma synoviae-vel összefüggésben összesen 1 609 002 Ft kára keletkezett. A felperes azonban azzal a magatartásával, hogy a nagyüzemi baromfitartás szabályait súlyosan megsértette (egy helyre különböző forrásból származó állatokat telepített) maga is hozzájárult a kára bekövetkezéséhez, amelynek mértékét 50%-ban találta megállapíthatónak. Ezért az elsőfokú bíróság a jelen eljárásban elbírált ítéletében az alperest az e-Coli fertőzöttség miatt 45 688 Ft, a mycoplasma synoviae-vel összefüggésben keletkezett kár tekintetében pedig 50%-os kármegosztást alkalmazva 804 501 Ft és az így megállapított 850 189 Ft késedelmi kamatai megtérítésére kötelezte, a felperes keresetét pedig ezt meghaladóan elutasította. Az elsőfokú bíróság a 42 426 000 Ft összegű eredeti kereseti kérelemhez képest a felperes 98%-os pervesztességét állapította meg, amelyből kiindulva kötelezte a felperest az alperes és a beavatkozó javára az alap- és a három megismételt elsőfokú eljárásra megállapított 1 600 000 Ft, valamint a három másodfokú eljárásban meghatározott, személyenként 400 000 Ft összegű ügyvédi munkadíjakból és a beavatkozó által előlegezett 27 000 Ft szakértői díjból eredő perköltségek megtérítésére.

Az utóbbi ítélet ellen is a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben - elsődlegesen - a sérelmezett határozat megalapozatlanság miatt történő hatályon kívül helyezését és az újabb eljárás során a szakértői bizonyítás kiegészítésének elrendelését, másodlagosan pedig az ítélet megváltoztatását és az alperesnek a módosított keresete szerinti marasztalását kérte, a perrel felmerült költségei megtérítése mellett.

Hivatkozott arra, hogy **Dr. B.S.** szakértői véleménye „nyilvánvalóan alaptalan és hiányos, figyelemmel arra, hogy a szakértő kizárólag az elméleti adatok teljes mellőzésével kalkulált számítást terjesztett elő”. Álláspontja szerint - bár a per során többször kérte és a Szegedi Ítéltábla az iránymutatásában elő is írta - egyik mezőgazdasági szakértő sem készített részletes elemzést arra vonatkozóan, „hogyan egy, a perbeli nagyságú állatállomány felnevelése során milyen költségek és kiadások merülnek fel és egy ilyen nagyságú állomány felnevelése milyen számszaki eredményvonzattal járhat”. Állította, hogy a szakértői véleménynek alapvető hiányosságai vannak (a felneveléshez szükséges időtartam és takarmánymennyiség kimunkálásának hiánya). Nem értett egyet a szakértőnek azzal a megállapításával sem, amely szerint az adott esetben a pulykannevelés során 10%-os veszteséget eleve figyelembe kellett venni és csak az azon felüli veszteségek jöhettek szóba a kár értékének számításakor. Megítélése szerint súlyos tévedés volt egy egyértelműen azonosított problémakört és annak hatásait figyelmen kívül hagyni és azt állítani, hogy a jelen esetben nem volt összefüggés a szeropozitivitás és a 0-10% közötti elhullások között. Állítása szerint ennek a jelentőségét igazolja, hogy a beszerezett szakértői vélemény szerinti veszteségmutatók megfelelő, az általa kért módon történő figyelembevétele esetén a szakértői számítás végösszege lényegében hasonló lenne, mint az ő számítása. Hangsúlyozta, hogy a felperes a szakértői vélemény hiányosságaira rámutatott, azokat a szakértő el is ismerte, ezért - állítása szerint - az annak alapulvételével meghozott ítélet megalapozatlan. Aránytalannak tartotta mindemellett az ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezéseit is.

A felperes a másodfokú eljárásban (8. sorszám alatt) előterjesztett beadványában a jogi képviselője „időben közbejött egyéb irányú hivatalos elfoglaltsága okán” a tárgyalás elhalasztását kérte, amely kérelme elutasítása esetére a fellebbezési kérelmeit és hivatkozásait tartotta fenn.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az ítélet helybenhagyását kérte. Nyomatékosan hivatkozott arra, hogy a szakértői bizonyítás során az volt megállapítható, hogy a felperesnél a perbeli pulykaállományokkal egyidőben elhelyezett, illetve nevelt (*mycoplasma synoviae*-vel nem érintett) pulykaállományoknál is 10%-os volt az elhullás. Megjegyezte, hogy az ilyen arányú elhullás a nagyüzemi körülmények között tartott baromfiállományoknál természetes is. A veszteségek okai általában valamilyen betegségre és/vagy kisebb-nagyobb tartástechnológiai hibákra vezethetők vissza. Az a körülmény pedig, hogy a felperes a nem az alperestől származó állományát is 10%-os arányú átlagos elhullással nevelte fel, teljes mértékben alátámasztja **Dr. B.S.** szakértő véleményét, ezért csak a 10% fölötti elhullás tekinthető a perbeli állományok esetében többletelhullásnak. Álláspontja szerint a perbeli állomány többlettakarmány-szükségletének kiszámításakor és a súlygyarapodás elmaradásának kiszámításakor a párhuzamosan azonos technológiával tartott állományok rendelkezésre álló tényadatai helytállóbb kiindulási alapot jelentettek, mint a szakmai átlagok alapján meghatározott elméleti adatok. Állítása szerint a felperes a tartás során elkövetett hibái minél nagyobb mértékű figyelmen kívül hagyását szeretné elérni azzal, hogy az elméleti adatok figyelembevételét követeli, miközben a károsodott pulykaállomány tényadatait teljes körűen nem őrizte meg, nem szolgáltatta. A tartási hibák elkövetésének és a hiányos adatszolgáltatásnak a következményeit pedig viselnie kell.

A beavatkozó a fellebbezési ellenkérelmében ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségében marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy **Dr. V.J.** szakértő az elsőfokú bíróság felhívására egyértelműen közölte, hogy a szakértői véleményében meghatározott veszteségek számításakor a 10%-os elhullást kell normának tekinteni. Az 50%-os kárviselési arányt pedig annak ellenére elfogadhatónak tartotta, hogy a felperes a nagyüzemi baromfitartás alapszabályát - véleménye szerint - olyan mértékben megsértette, hogy ez a kárviselési arány kifejezetten kedvezményt jelent részére. Álláspontja szerint a mezőgazdasági szakértő helytállóan használta fel összehasonlító adatként - a nem az alperestől, vagy a beavatkozótól származó - azokat a tényadatokat, amelyek a felperes által a perbeli állománytól elkülönítetten, külön ólakban tartott, azonos tartástechnológiai és takarmányozási körülmények között nevelt állományra vonatkozóan rendelkezésre álltak, az elméleti adatok helyett. Megítélése szerint a felperes hivatkozott adatai alapján kétségtelenül megállapítható, hogy a felperes a saját termelési elvárásait sem tudta megvalósítani és az idegen állományok felnevelési veszteségei esetenként magasabbak voltak, mint az általa szállított állományoké.

A felperesnek a tárgyalás elhalasztása iránti kérelme teljesítéséhez sem az alperes, sem a beavatkozó nem járultak hozzá. Az ítéletábra megállapítása szerint annak a Pp. 239.§-a folytán alkalmazott Pp. 151.§ (1) bekezdésében foglalt feltételei nem álltak fenn, ezért az ítéletábra a fellebbezési tárgyalást megtartotta (figyelemmel a Pp. 145.§-ában foglaltakra is) és azon érdemi határozatot hozott.

A felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes hibás teljesítésének jogalapját megállapító, valamint az alperest 850 189 Ft kártérítésben és annak késedelmi kamataiban marasztaló része ellen. Ezért az ítéletnek ezek a rendelkezései a Pp. 228.§ (3) és (4) bekezdése alapján (rész) jogerőre emelkedtek. A másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta el a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint.

A fellebbezés részben alapos.

Az ítélet tábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a felperes keresetének elbírálásához szükséges jelentős tényeket illetően teljes körűen feltárta és azt helyesen állapította meg. Az ítélet tábla a túlnyomó részében helytállónak találta az abból levont jogi következtetéseket is, és egyetértett azok indokaival is. A felperes fellebbezése ugyanakkor nem tartalmazott olyan új tényre, vagy körülményre hivatkozást, amely annak megállapítására adhatott volna alapot, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése szempontjából lényeges tényeket illetően a tényállást tévesen, vagy hiányosan állapította meg, és ezért további bizonyításra lenne szükség.

Az alperes és a beavatkozó nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróságnak a Szegedi Ítélet tábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltakon alapuló, az alperes hibás teljesítésére, mint jogalapra vonatkozó megállapításai ellen. Az elsőfokú bíróság pedig az ítélet tábla legutóbbi hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak megfelelően járt el, amikor a hibás teljesítés tényét, valamint a kár és e közötti ok-okozati összefüggést - változatlan tényállás mellett - már nem vizsgálta, ugyanakkor a megismételt eljárásra vonatkozó fellebbezési bírósági utasításokat betartva, a szükséges további bizonyítási eljárást lefolytatta.

A felperes a fellebbezésében lényegében a mezőgazdasági szakértő véleményének a szakértő által választott módszerét kifogásolta. A Pp. 177.§ (1) bekezdése alapján a bíróság a szakértőt olyan jelentős tény, vagy körülmény megállapításához, vagy megítéléséhez rendeli ki, amellyel maga nem rendelkezik. Ebből következően a bíróság teszi fel ugyan a kérdéseket a szakértőnek és határozza meg a feladatát, a szakértői vélemény módszerét azonban a szakkérdés megválaszolásában jártas szakértő maga jogosult megválasztani.

Az adott esetben **Dr. B.S.** szakértő a rendelkezésére bocsátott nyilvántartási adatok hiányos volta miatt kombinált szakértői módszert alkalmazott a véleményének elkészítésekor, amennyiben alapvetően a felperes állattartására jellemző, általa biztosított adatokból indult ki és azokhoz képest alkalmazta a szakértői becslés módszerét az olyan megállapításai, következtetései esetében, amelyekre vonatkozó pontos adatokat a felek nem szolgáltatottak. Annak a pontos megállapításához ugyanis, hogy a felperesnek a nem perbeli, mycoplasma synoviae szeropozitivást mutató állományában az elhullás milyen mértékű volt, az adatok hiánytalanul rendelkezésre álltak. Ezért a szakértő azok alapján határozta meg az egyes telepeken tapasztalt különböző elhullási értékek átlagaként azt 10%-ban. Ez az elhullási érték tehát a felperesnél elért átlagérték volt, a perbelihez hasonló körülmények között tartott, takarmányozott és gyógyszerezett, azonban - a

felperes igazolt gyakorlatának megfelelően, esetenként összekevert - más keltetőből származó, ugyanakkor a perbelivel azonos módon felnevelt pulykaállományra vonatkozóan. **Dr. B.S.** szakértő véleménye szerint a felperes tartási körülményei között a 10%-os átlagérték feletti elhullás jelentette azt a többletelhullást, amely a **Dr. V.J.** szakértői által becsült 5%-os mérték alapjaként figyelembe kellett venni. Ezért **Dr. B.S.** szakértő véleménye nem volt homályos, hiányos, vagy ellentmondásos, ugyanakkor az abban foglaltak helyességét **Dr. V.J.** szakértő is megerősítette a 38. sorszámú nyilatkozatában.

Alaptalan volt a felperesnek az a fellebbezési állítása, hogy - mivel a szakértő a szakértői véleményében nem végzett a pulykatartásra vonatkozó elméleti elemzést és számítást, hanem a hivatkozott kombinált módszerrel állapította meg a kár mértékét - arra az ítéleti döntést alapozni nem lehetett volna. A szakértő a véleményében kellően megindokolta, hogy miért a felperes által felnevelt, de a mycoplasma synoviae-val nem érintett állatok tartásának adatait tekintette kiindulási alapnak. Hivatkozott arra, hogy ezek az adatok voltak a leginkább objektívek annak a meghatározásakor, hogy a felperesi állattartás esetében a többletköltségek miként alakultak. Az ítélet tábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak az 50%-os kármegosztás alkalmazhatóságára vonatkozó jogi következtetésével, arra figyelemmel, hogy a szakértő a technológiai tartási hiba hatását már a 10%-os mértékű átlagos elhullási arány meghatározásakor is kifejezésre juttatta. Amennyiben tehát a bíróság a kármegosztást is alkalmazná, akkor az kétszeres értékelést jelentene a felperes terhére, hiszen az egyszer már megjelent a 10%-os bázisérték meghatározásakor is.

Ezzel összefüggésben az ítélet tábla rámutat arra, hogy **Dr. V.J.** szakértő a 38. sorszámú szakértői vélemény-kiegészítése 2. pontjában nyilatkozott a kármegosztás (általa reálisnak tartott) mértékére, amely nyilatkozatára vonatkozóan **Dr. B.S.** szakértő nem nyilatkozott, **Dr. V.J.** szakértő ugyanakkor az egyéb kérdéseket illetően akként nyilatkozott, hogy a **Dr. B.S.** mezőgazdasági szakértő véleményében alkalmazott számítási módot helytállónak tartotta és a korábbi szakértői véleményében javasolt %-os értékeket az egészséges állományoknál szokásos veszteségekhez „képest” határozta meg. Az elsőfokú bíróságnak ezért észlelnie kellett volna, hogy **Dr. V.J.** hivatkozott nyilatkozatai ellentmondásban álltak egymással, hiszen amikor **Dr. B.S.** a felperes második állományát tekintette bázisnak, ott már értékelte a felperes tartási hibáit is. Ezért **Dr. B.S.** szakértői véleményének kiindulási alapját és az annak alapján számított felperesi veszteségek 1 609 002 Ft összegét elfogadva a perbeli esetben a felek között kármegosztás alkalmazása (semmilyen arányban) nem volt indokolt, mivel annak a Ptk. 340.§-ában írt feltételei nem álltak fenn.

Mindezekre tekintettel az alperes megtéríteni tartozik a felperesnek az e-Coli fertőzéssel kapcsolatosan felmerült 45 688 Ft-ot is, valamint a mycoplasma synoviae-val összefüggésben keletkezett teljes 1 609 002 Ft többletköltséget is, azoknak az elsőfokú bíróság által megjelölt időponttól járó, az ítéletben meghatározott mértékű késedelmi kamataival. Ezért az ítélet tábla az alperes marasztalásának összegét felemelve az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, ugyanakkor a kereset további részét elutasító fellebbezett részét pedig helyben hagyta.

Részben alaposnak találta viszont az ítéletábra a felperesnek a perköltségekre vonatkozó rendelkezéssel összefüggő fellebbezését is, az alábbiak miatt:

Azzal a másodfokú bíróság is egyetértett, hogy a pervesztesség-pernyertesség aránya miatt a felperest terheli perköltségfizetési kötelezettség az alperes és a beavatkozó felé. A perköltségek összegét azonban az ítéletábra is túlzottnak találta. Kétségtelen, hogy a jelen per 42 426 000 Ft megfizetésére indult, a felperes azonban a keresetét az első szakértői vélemény beszerzését követően (2003. október 22-én) 14 061 850 Ft-ra leszállította, ezért ettől az időponttól kezdődően az alperesnek és a beavatkozónak már csak a mintegy 1/3-ára csökkentett követeléssel szemben kellett védekezniük.

„Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 41.§ (2) bekezdése szerint ugyan az eljárás tárgya értékének a felek által történő leszállítása, vagy annak utólag alacsonyabb összegben történt megállapítása esetén az illetékalap mérséklésének nincs helye, ez a rendelkezés azonban az ügyvédi munkadíjra nem alkalmazható. Ezért alapvetően a kereseti kérelemnek, illetve az ellenkérelemnek az ítélethez való viszonya határozza meg a pernyertesség és a pervesztesség kérdését. Amikor tehát a bíróság a pervesztesség-pernyertesség arányáról és annak alapján a perköltségek viseléséről határoz, nem csupán a „számtani arányosságot” veszi figyelembe, hanem a bizonyítási eljárás egész lefolyását és annak körében azt is, hogy a fél igényérvényesítése mennyire volt célirányos, azzal összefüggésben keletkezett-e indokolatlan költség, stb. (BH.2000.504.).

A pernyertesség aránya tehát nem egyszerűen a megítélt, illetve elutasított kereseti követelésnek a számtani arányosság szerinti egybevetését jelentette, hanem figyelembe kellett venni azt is, hogy a pernyertes, illetve pervesztés rész tárgyalása milyen költségeket okozott és abból az egyes felek ténylegesen milyen költségeket előlegeztek. Ezért a bíróságnak kellő körültekintéssel kell mérlegelnie azt is, hogy milyen jelentőségű, súlyú volt a pernyertességet, illetve pervesztességet képező kereseti követelésrész a teljes érvényesített igényhez viszonyítva.

Mindezeket szem előtt tartva az ítéletábra a leszállított kereseti követelés mellett a perbeli esetben sem tekinthetett el attól, hogy a pert megelőzően az alperes még hajlandóságot mutatott a kár közös felmérésére és megtérítésére, ugyanakkor a per során nem tett arra vonatkozóan semmilyen ajánlatot, ezért nem volt mellőzhető a szakértői vélemények beszerzése sem a jogalap, sem a kár összecszerűségének tisztázása céljából. A perben az nyert megállapítást, hogy az alperes hibásan teljesített. Ezért a jogalap eldöntésével kapcsolatban felmerült teljes szakértői díj megfizetésére a perre - etekintetben - okot adó alperes volt kötelezhető (BH.1985.361.II.).

A szakértői díjakat - 27 520 Ft beavatkozó által előlegezett összeget kivéve - a felperes előlegezte 758 652 Ft összegben, amely költségeket - azok nagyobb részének indokoltságára figyelemmel - a felperes nem viselheti a kiszámított pervesztességének arányában. Emellett a felperes javára vehető figyelembe az általa lerótt kereseti- és fellebbezési illetékeknek a pernyertessége arányában számított része is. Mindezeket mérlegelve a másodfokú bíróság a tényleges pervesztesség-pernyertesség arányától eltérően állapította meg az alperes, illetve a beavatkozó javára a perköltség összegét, amelynek különbsége abból eredt, hogy a Debreceni Ítéletábra a/10. számú

végzésében az alperes javára megállapított 400 000 Ft mellett a beavatkozó javára csak 50 000 Ft perköltséget állapított meg.

A felperes a másodfokú eljárásban (is) nagyobb mértékben lett pervesztes. Ezért a Pp. 81.§ (1) bekezdése (a beavatkozó vonatkozásában pedig a Pp. 83.§ (1) bekezdése és a Pp. 81.§ (1) bekezdése) alapján köteles az alperes és a beavatkozó ügyvédi munkadíjából származó (rész)perköltségeinek megtérítésére, amelyek összegét az ítélet tábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a), b) pontjai, (5) és (6) bekezdései, valamint a 4/A.§ (1) bekezdése alapján határozta meg, annak figyelembevételével, hogy a másodfokú eljárásban a jogi képviselőknek számottevő ügyvédi tevékenységet már nem kellett kifejtetniük.

Debrecen, 2010. november 10.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-